

Handboek heffingen

Lozing tabelbedrijf op riolering

U betaalt zuiveringsheffing aan het waterschap. Als u informatie wilt over deze heffing kunt u kiezen uit de volgende onderwerpen:

1. WAARVOOR BETAALT U?	4
1.1. WATERKWALITEITSBEHEER	4
1.2. WATERKWALITEITSBEHEERDER	4
1.3. ZUIVERINGSHEFFING.....	5
1.4. IBA'S.....	5
2. WAT ZIJN DE HOOFDLIJNEN VAN HET HEFFINGENSYSTEEM?	6
2.1. WAARVOOR HEFFING?	6
2.2. HOOGTE HEFFING	7
2.3. WIE BETAALT?	7
3. WAT IS HET DOEL EN KARAKTER VAN DE HEFFING?	7
3.1. ALGEMEEN	7
3.2. SAMENHANG TUSSEN HEFFINGSTELSEL EN VERBODSBEPALINGEN EN VERGUNNINGENSTELSEL.....	7
4. WAT IS DE JURIDISCHE BASIS?	8
5. IN WELKE GEVALLEN VINDT HEFFING PLAATS (BELASTBAAR FEIT)?	9
6. WIE BETALEN DE HEFFING (BELASTINGPLICHT)?	9
7. HOEVEEL IS DE HEFFING (HEFFINGSMAATSTAF EN TARIEF)?	10
7.1. VERVUILINGSEENHEDEN	10
7.2. HEFFINGSMAATSTAF TABELBEDRIJVEN	10
7.3. TARIEF.....	16
8. HOE WORDT GEHEVEN (AANSLAGOPLEGGING, INVORDERING, KWIJTSCHELDING)?	16
8.1. BEVOEGDHEID	16
8.2. AANSLAG	17
8.3. VOORLOPIGE AANSLAG	17
8.4. NAVORDERINGSAANSLAG.....	18
8.5. AANGIFTE	18
8.6. HEFFING OP ANDERE WIJZE	19
8.7. SAMENWERKING BIJ DE UITVOERING VAN BELASTINGHEFFING	19
8.8. INVORDERING	20

8.9.	INVORDERINGSRENTE	21
8.10.	KWIJTSCHELDING	21
9.	WAT ZIJN DE MOGELIJKHEDEN VAN BEZWAAR EN BEROEP?	22
9.1.	BEZWAAR	22
9.2.	BEROEP.....	22
9.3.	HOGER BEROEP EN CASSATIE	23
10.	WILT U MEER WETEN OVER DE AANGIFTE?	23
10.1.	INLEIDING	23
10.2.	JUISTHEID AANGIFTE	23
10.3.	REPRESENTATIVITEIT AANGIFTE	24
10.4.	CORRECTIE AANGIFTE	24
10.4.1.	<i>Aanwezige onnauwkeurigheid in debietmeting, monsterneming en analyse.....</i>	<i>25</i>
10.4.2.	<i>Statistisch toetsen van meetreeksen.....</i>	<i>28</i>
10.4.3.	<i>Belang van voldoende waarnemingen.....</i>	<i>28</i>
10.4.4.	<i>Gepaarde T-toets voor parallelmonsters .....</i>	<i>29</i>
10.4.5.	<i>T-toets voor tussendoormonsters (representativiteit).....</i>	<i>31</i>

1. Waarvoor betaalt u?

1.1. Waterkwaliteitsbeheer

Uit de opbrengst van de zuiveringsheffing wordt een deel van de kosten van het waterkwaliteitsbeheer betaald, namelijk die van het zuiveringsbeheer.

Waterkwaliteitsbeheer is de zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater (oppervlaktewaterlichaam). Het oppervlaktewater bestaat uit al het 'open' water zoals sloten, watergangen, rivieren, beken, meren, plassen, vennen etc. Gestreefd wordt naar een goede kwaliteit van dat oppervlaktewater (schoon water).

Het waterkwaliteitsbeheer bestaat grofweg uit drie deeltaken:

- het weren van gevaarlijke stoffen uit het oppervlaktewater. In beginsel mag zonder vergunning geen afvalwater op oppervlaktewater worden geloosd. De waterbeheerder geeft vergunningen af waarin staat wat wel en wat niet als afvalwater geloosd mag worden. Met het lozingsverbod en vergunningverlening wordt dus voorkomen dat het oppervlaktewater wordt vervuild. Ook controle en monitoring van de waterkwaliteit en handhaving bij overtreding van het lozingsverbod valt hieronder alsmede het opstellen van waterkwaliteitsplannen. Men noemt dit het passief kwaliteitsbeheer;
- maatregelen in de sloten en watergangen, waardoor (ook) de waterkwaliteit verbetert. Daarbij kan worden gedacht aan het weghalen van vervuilde bagger, het zorgen voor voldoende waterdiepte, de aanleg van natuurvriendelijke oevers, enz. Maar ook het ecologisch waterbeheer zoals het uitzetten van vissoorten, het aanleggen van vistrappen en dergelijke valt hieronder;
- zuiveringsbeheer. In zuiveringsinstallaties zuivert de waterkwaliteitsbeheerder het op de riolering geloosde afvalwater afkomstig van woningen en bedrijven. Na zuivering wordt het 'schone' water geloosd in oppervlaktewater. Tot het zuiveringsbeheer behoren ook het feitelijk transporteren en zuiveren van afvalwater en het verbranden van zuiveringsslib.

1.2. Waterkwaliteitsbeheerder

Bij de organisatie van het waterkwaliteitsbeheer wordt een onderscheid gemaakt tussen oppervlaktewater in beheer bij het Rijk (rijkswateren) en oppervlaktewater in beheer bij één van 26 waterschappen (niet-rijkswateren).

De waterschappen voeren in de niet-rijkswateren het volledige waterkwaliteitsbeheer uit (zuiveringsbeheer, passief kwaliteitsbeheer, schoonmaken waterbodems etc.).

1.3. Zuiveringsheffing

Tot 2009 werden alle kosten van waterkwaliteitsbeheer nog volledig gefinancierd uit de verontreinigingsheffing. Deze verontreinigingsheffing zag zowel op directe als indirecte lozingen op oppervlaktewater. Vanaf de inwerkingtreding van de Wet modernisering waterschapsbestel is de financiering van het zuiveringsbeheer en de overige zorg voor de kwaliteit van het oppervlaktewater uit elkaar getrokken. De doelstelling daarvan is om de kosten van de waterketen en het watersysteem zoveel mogelijk van elkaar te scheiden en dit zichtbaar te maken in de heffingstructuur. Achterliggende gedachte daarvan is dat het watersysteembeheer in enige mate kenmerken heeft van een collectief goed, terwijl de waterketen meer een vorm van publieke dienstverlening betreft. Om deze scheiding door te voeren, is de verontreinigingsheffing opgesplitst in een zuiveringsheffing voor indirecte lozingen (via de gemeentelijke riolering en de afvalwaterzuiveringsinstallatie) en een 'verontreinigingsheffing nieuwe stijl' voor directe lozingen in oppervlaktewater.

De zuiveringsheffing is een zogenaamde bestemmingsheffing ten behoeve van het zuiveringsbeheer: met de opbrengsten van de zuiveringsheffing worden alle kosten gedekt, die een waterschap maakt voor het uitvoeren van zijn taken gericht op het zuiveren van stedelijk afvalwater. Stedelijk afvalwater is huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater en afvloeiend hemelwater dat via gemeentelijke riolering wordt afgevoerd naar de zuiveringsinstallatie. De zuivering van afvalwater voorkomt de vervuiling van het oppervlaktewater en draagt zodoende preventief bij aan de kwaliteit van het oppervlaktewater.

Ten einde de bestemming van de heffingsgelden te waarborgen, is in artikel 122d Waterschapswet bepaald waaraan de opbrengst van de zuiveringsheffing uitsluitend wordt besteed. Hieronder vallen bijvoorbeeld de kosten van aanleg, beheer en onderhoud van de zuiveringsinstallaties van het waterschap. Het gaat daarbij niet alleen om de grote rioolwaterzuiveringsinstallaties. Ook door het waterschap aangelegde en beheerde IBA-systemen (Individuele Behandeling van Afvalwater) vallen er onder. Dit zijn kleine zuiveringinstallaties die veelal in buitengebieden zonder riolering worden aangelegd en waarop één of enkele woningen of bedrijven zijn aangesloten.

Ook transportleidingen (anders dan de gemeentelijke riolering) naar de zuiveringsinstallaties (met bijbehorende pompen) en effluentleidingen vanaf de zuiveringsinstallaties behoren tot het zuiveringsbeheer zodat de kosten daarvan verhaald kunnen worden via de zuiveringsheffing. Verwerking van de zuiveringsinstallaties afkomstig zuiveringsslib behoort eveneens tot het zuiveringsbeheer. Verder kunnen door het waterschap verstrekte subsidies op het gebied van zuiveringsbeheer worden bekostigd uit de zuiveringsheffing.

1.4. IBA's

Vanaf 1 januari 2005 is het verboden om huishoudelijk afvalwater direct te lozen in het oppervlaktewater of in de bodem. Wanneer een woning niet is aangesloten op de riolering, moet er

een systeem worden geplaatst voor de Individuele Behandeling van Afvalwater, oftewel een IBA-systeem. Zo'n 60.000 percelen in Nederland zijn op IBA's aangewezen.

Er zijn verschillende klassen IBA's op de markt. Deze klassen zijn gekoppeld aan de zuiveringsrendementen.

Indien woonruimten of bedrijfsruimten hun afvalwater afvoeren op een IBA die wordt beheerd door het waterschap, dan heft het waterschap daarvoor zuiveringsheffing. In feite zijn IBA's immers kleine zuiveringsinstallaties. Voor wat betreft de hoogte van de heffing gelden hier de normale regels die ook gelden voor woonruimten en bedrijfsruimten die afvoeren op de riolering.

Het is echter ook denkbaar dat een particulier, bedrijf of de gemeente de beheerder is van de IBA. Het waterschap kan dan geen zuiveringsheffing heffen. Indien de IBA zijn effluent loost op oppervlaktewater in beheer bij het waterschap (of het Rijk) dan kan daarvoor wel verontreinigingsheffing worden geheven. Heffingplichtig is de beheerder van de IBA (bijvoorbeeld gemeente, particulier of bedrijf). Waterschappen stellen de hoogte van de heffing dan vaak afhankelijk van het zuiveringsrendement van de IBA. Voor IBA's met een hoog zuiveringsrendement is de verontreinigingsheffing lager (bijvoorbeeld 1 ve) dan voor IBA met een minder hoog zuiveringsrendement (bijvoorbeeld 3 ve). Waterschappen kunnen dit regelen in beleidsregels.

Indien vanuit de IBA niet op oppervlaktewater maar bijvoorbeeld in de bodem wordt geloosd, kan geen verontreinigingsheffing worden geheven.

2. Wat zijn de hoofdlijnen van het heffingensysteem?

2.1. Waarvoor heffing?

Zuiveringsheffing wordt geheven voor het afvoeren van stoffen, dat wil zeggen het direct of indirect afvoeren van stoffen op een zuiveringstechnisch werk in beheer bij het waterschap. Zuiveringstechnische werken zijn bijvoorbeeld door het waterschap beheerde rioolwaterzuiveringsinstallaties, IBA-systemen en transportleidingen.

Niet alle stoffen die op een zuiveringstechnisch werk worden geloosd zijn belastbaar. Er zijn twee categorieën belastbare stoffen:

- zuurstofbindende stoffen;
- chroom, koper, lood, nikkel, zilver, zink, arseen, kwik, cadmium, chloride, sulfaat, fosfor.

Voor andere dan de hiervoor opgesomde stoffen, kan geen zuiveringsheffing worden geheven. Het is een limitatieve opsomming.

Een waterschap is verplicht om de zuurstofbindende stoffen te belasten. Dat geldt niet voor de overige stoffen. Als bepaalde stoffen nauwelijks worden geloosd in het waterschap, kan in de belastingverordening worden geregeld dat heffing van die stoffen achterwege blijft (artikel 122, derde lid, onder a, Waterschapswet).

2.2. Hoogte heffing

De hoogte van het belastingbedrag is afhankelijk van de mate van vervuiling van het vanuit de woon- en bedrijfsruimten afgevoerde afvalwater. Deze vervuiling wordt uitgedrukt in een aantal vervuilingseenheden. Er geldt een tarief per vervuilingseenheid.

Bij woonruimten wordt de vervuilingswaarde forfaitair bepaald en gaat het niet om de werkelijke vervuiling van het geloosde afvalwater. Woonruimten bewoond door één persoon betalen zuiveringsheffing voor 1 vervuilingseenheid en woonruimten bewoond door twee of meer personen betalen zuiveringsheffing voor 3 vervuilingseenheden. Bij bedrijfsruimten wordt in beginsel wel de werkelijke vervuilingswaarde van het afvalwater bepaald, al gebeurt dit bij kleine bedrijfsruimten op een praktische forfaitaire wijze.

2.3. Wie betaalt?

Het waterschap heft zuiveringsheffing van de gebruikers van woon- en bedrijfsruimten of van degene die afvoert (bijvoorbeeld tankauto die bij zuiveringsinstallatie zijn lading afvoert).

3. Wat is het doel en karakter van de heffing?

3.1. Algemeen

Als belangrijkste doel van de zuiveringsheffing geldt het scheppen van een financieringsbasis voor het zuiveringsbeheer. Aan de heffing ligt een financieringsgedachte ten grondslag (zie artikel 122d Waterschapswet). Uit de opbrengst van de zuiveringsheffing worden de maatregelen betaald die waterschappen nemen in het kader van het zuiveringsbeheer. De zuiveringsheffing is dus een bestemmingsheffing.

De zuiveringsheffing is gebaseerd op het beginsel dat 'de vervuiler betaalt'. De heffing heeft ook een zeker regulerend karakter. Het stimuleert het voorkomen van het produceren en afvoeren van vuil water. Maar dat is een neven doel.

3.2. Samenhang tussen heffingstelsel en verbodsbepalingen en vergunningenstelsel

Algemene regels met verbodsbepalingen, het vergunningenstelsel en het heffingenstelsel zijn alle instrumenten om de beleidsdoelstelling van schoner oppervlaktewater te realiseren. In hun normatieve werking verschillen zij echter: het vergunningenstelsel en algemene verbodsregels richten zich op het

normeren van lozingsgedrag (wat wel en niet mag), het heffingenstelsel is er primair op gericht dat de vervuiler betaalt voor de mate van verontreiniging van het afvalwater. Het al dan niet naleven van de vergunningsvoorwaarden of algemene regels is niet van belang voor de aanslagoplegging in het kader van de heffing.

Een goede afstemming tussen de heffing en vergunningverlening is belangrijk voor zowel de vergunningverleners als de heffingsambtenaren. Hierbij kan aan de volgende aspecten worden gedacht:

- voorlichting aan de bedrijven over zowel de algemene verbodsbepalingen en vergunningverlening als de heffingaspecten;
- alertheid van de heffingadviseur/controleur op de mogelijke verbodsbepalingen, de vergunningplicht of aspecten die ten behoeve van de vergunningverlening gecontroleerd kunnen worden;
- afstemming tussen de eisen van meten, bemonsteren en analyseren tussen de vergunning en de meetbeschikking zodat b.v. onnodige analyses worden voorkomen;
- combineren van de handhavingstaak door de overheid op grond van de heffing en op grond van de vergunning (uiteraard moeten hierbij de bevoegdheden goed zijn geregeld en mag de fiscale bewijslast niet zonder meer worden gebruikt voor de bestuursrechtelijke/strafrechtelijke bewijslast en vice versa (zie verder artikel 67 AWR geheimhouding).

4. Wat is de juridische basis?

De juridische basis voor het heffen van de zuiveringsheffing is gelegen in de Waterschapswet. Artikel 122d, eerste lid, Waterschapswet bepaalt dat ter bestrijding van de kosten die zijn verbonden aan de behartiging van de taak inzake het zuiveren van afvalwater, een zuiveringsheffing wordt ingesteld ter zake van het afvoeren. Het algemeen bestuur van het waterschap moet hiertoe een verordening vaststellen (artikel 110 Waterschapswet).

Een tabelbedrijf is volgens artikel 122c, onder i, Waterschapswet, een bedrijfsruimte: een naar zijn aard of inrichting als afzonderlijk geheel te beschouwen ruimte of terrein, niet zijnde een woonruimte, een zuiveringstechnisch werk, of een riolering.

Een tabelbedrijf is een bedrijf waarvan de vervuilingswaarde van het afgevoerde afvalwater minder dan 1.000 vervuilingseenheden bedraagt. Een tabelbedrijf mag de vervuilingswaarde op een vereenvoudigde wijze bepalen met behulp van de tabel afvalwatercoëfficiënten (artikel 122k Waterschapswet).

Aan de heffing worden ter zake van het afvoeren, zo bepaalt het derde lid, onder a, van artikel 122d Waterschapswet, onderworpen degene die het gebruik heeft van een bedrijfsruimte. Dit is dus de gebruiker (al dan niet tevens eigenaar) van de bedrijfsruimte.

5. In welke gevallen vindt heffing plaats (belastbaar feit)?

De zuiveringsheffing wordt geheven van degenen die afvoeren. 'Afvoeren' is het brengen van stoffen op een riolering of op een zuiveringstechnisch werk (artikel 122c, onder c, Waterschapswet).

Onder riolering wordt blijkens onderdeel b van artikel 122c Waterschapswet verstaan: "een voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater, in beheer bij een gemeente".

Onder zuiveringstechnisch werk wordt volgens onderdeel a van artikel 122c Waterschapswet verstaan: "een werk voor het zuiveren van afvalwater of het transport van afvalwater, niet zijnde een riolering".

Dit betekent dat als vanuit de bedrijfsruimte afvalwater wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering, daarvoor zuiveringsheffing is verschuldigd. Indien vanuit de bedrijfsruimte niet op de gemeentelijke riolering maar op oppervlaktewater wordt geloosd, is geen zuiveringsheffing maar wel verontreinigingsheffing verschuldigd.

6. Wie betalen de heffing (belastingplicht)?

Bij 'afvoeren' van afvalwater vanuit een bedrijfsruimte, is de gebruiker van die bedrijfsruimte degene die de zuiveringsheffing moet betalen (artikel 122d, tweede lid, onder a, Waterschapswet).

Een bedrijfsruimte is een naar zijn aard en inrichting als afzonderlijk geheel te beschouwen ruimte of terrein, niet zijnde een woonruimte, een zuiveringstechnisch werk of een riolering. Anders gezegd: alles wat geen woonruimte, zuiveringstechnisch werk of riolering is, is een bedrijfsruimte.

Wanneer een (onzelfstandig) deel van een bedrijfsruimte in gebruik is gegeven aan een ander, dan wordt degene die dit in gebruik heeft gegeven als gebruiker van de bedrijfsruimte aangemerkt. Hij kan de aan dat deel toe te rekenen zuiveringsheffing verhalen op degene die het in gebruik heeft. Hierbij kan worden gedacht aan bedrijfsverzamelgebouwen, kamerverhuurbedrijven en dergelijke (artikel 122d, derde lid, onder b, Waterschapswet).

Als het gebruik van een bedrijfsruimte er op is gericht om die voor kortere perioden ter beschikking te stellen van wisselende, opeenvolgende gebruikers dan is de verhuurder/exploitant heffingplichtig. Deze kan de zuiveringsheffing verhalen op degenen aan wie hij de ruimte ter beschikking heeft gesteld (artikel 122d, derde lid, onder c, Waterschapswet). Hierbij valt te denken aan recreatieparken met vakantiehuisjes.

7. Hoeveel is de heffing (heffingsmaatstaf en tarief)?

7.1. Vervuilingseenheden

De maatstaf van de heffing is de hoeveelheid en hoedanigheid van de stoffen die in een kalenderjaar worden afgevoerd. Oftewel de hoeveelheid en mate van vervuiling van het afvalwater bepaalt de hoogte van de aanslag. De mate van vervuiling (vervuilingswaarde) wordt uitgedrukt in een aantal vervuilingseenheden (de heffingsmaatstaf). Er geldt een vast tarief per vervuilingseenheid. Het aantal vervuilingseenheden in een kalenderjaar maal het tarief is de hoogte van de aanslag zuiveringsheffing.

Bij de heffingsmaatstaf is een onderscheid gemaakt tussen zuurstofbindende stoffen en andere stoffen. Bij zuurstofbindende stoffen gaat het om het zuurstofverbruik van het geloosde afvalwater.

In feite is een vervuilingseenheid het gemiddeld zuurstofverbruik van verontreinigende stoffen in huishoudelijk afvalwater dat in Nederland per inwoner per jaar wordt geloosd. Het is dus de hoeveelheid zuurstof die nodig is om het door één persoon in een kalenderjaar geproduceerde afvalwater af te breken (weer schoon te maken). Er is onderzoek gedaan naar de vervuilingswaarde van het afvalwater dat één persoon gemiddeld per jaar produceert. Uit dit onderzoek blijkt de gemiddelde zuurstofbehoefte voor het afbreken van het door één persoon geproduceerde afvalwater 54,8 kilogram per jaar is. Een verbruik van 54,8 kilogram zuurstof per heffingsjaar vertegenwoordigt daarom één vervuilingseenheid (artikel 122f, tweede lid, onder a, Waterschapswet).

7.2. Heffingsmaatstaf tabelbedrijven

Anders dan bij woonruimten, wordt bij bedrijfsruimten het aantal vervuilingseenheden in beginsel bepaald op basis van de werkelijke vervuilingswaarde van het afvalwater. Hoofddregel hierbij is dat het aantal vervuilingseenheden wordt berekend met behulp van door meting, bemonstering en analyse verkregen gegevens (artikel 122g Waterschapswet). Dit gebeurt echter op verschillende manieren afhankelijk van de aard van het bedrijf en de omvang van de vervuilingswaarde.

Bij de meeste bedrijfsruimten is het aantal vervuilingseenheden lager dan 1.000 vervuilingseenheden en kan meting, bemonstering en analyse van het afvalwater achterwege blijven (artikel 122k, eerste lid, Waterschapswet). Bij deze bedrijven wordt het aantal vervuilingseenheden van het zuurstofverbruik berekend met behulp van de tabel afvalwatercoëfficiënten.

Toepassing van de tabel is toegestaan indien:

1. de heffingplichtige aannemelijk maakt dat toepassing van de tabel niet leidt tot een aantal vervuilingseenheden van meer dan 1.000 en
2. er een relatie bestaat tussen de hoeveelheid ingenomen water en de vervuilingswaarde van de afgevoerde stoffen.

Als voorwaarde voor het toepassen van de tabel geldt aldus dat de heffingplichtige aannemelijk dient te maken dat de vervuilingswaarde kan worden bepaald aan de hand van de hoeveelheid ingenomen water. Hiervoor dient er een (rechtevenredig) verband te bestaan tussen de vervuilingswaarde en de hoeveelheid ingenomen water. In de modelbeleidsregels van de Unie van Waterschappen (17 december 2003) is dit uitgewerkt. Deze relatie wordt geacht aanwezig te zijn, indien in een periode van drie jaren de gemiddelde vervuilingswaarde per m³ niet teveel schommelingen vertoont: het jaarlijks gemiddelde mag niet meer dan 25% afwijken van het driejaarlijkse gemiddelde. In een dergelijk geval zullen dus meetgegevens over meerdere jaren moeten worden vergeleken. Als deze gegevens niet voorhanden zal de heffingplichtige op andere overtuigende wijze aannemelijk moeten maken dat er een constante relatie aanwezig is. De tweede voorwaarde kan dus meebrengen dat bepaalde bedrijven waar de tabel afvalwatercoëfficiënten in een vervuilingswaarde resulteert die sterk afwijkt van de werkelijke vervuilingswaarde, ondanks het feit dat de vervuilingswaarde lager is dan 1.000 vervuilingseenheden, toch moet meten, bemonsteren en analyseren. Dit is echter een uitzonderingssituatie.

De vervuilingswaarde van de over het heffingsjaar door het bedrijf of het bedrijfsonderdeel afgevoerde stoffen kan met behulp van de tabel worden berekend door het aantal kubieke meters in het heffingsjaar ingenomen water te vermenigvuldigen met de bij de klasse behorende afvalwatercoëfficiënt.

Het aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik wordt dan vastgesteld volgens de formule $A \times B$, waarbij A = het aantal m³ in het kalenderjaar ten behoeve van de bedrijfsruimte of het betrokken onderdeel daarvan ingenomen water en B = de afvalwatercoëfficiënt behorende bij de klasse van de tabel met de klassegrenzen waarbinnen de vervuilingswaarde met betrekking tot het zuurstofverbruik per m³ van de bedrijfsruimte of het betrokken onderdeel daarvan is gelegen. De tabel kent 15 klassen.

Klasse	Klassegrenzen uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik per m ³ ingenomen water		Afvalwatercoëfficiënt uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden per m ³ ingenomen water in het heffingsjaar
	Ondergrens	Bovengrens	
1	> 0	0,0013	0,0010
2	> 0,0013	0,0020	0,0016
3	> 0,0020	0,0031	0,0025
4	> 0,0031	0,0048	0,0039
5	> 0,0048	0,0075	0,0060
6	> 0,0075	0,012	0,0094

Klasse	Klassegrenzen uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden met betrekking tot het zuurstofverbruik per m ³ ingenomen water		Afvalwatercoëfficiënt uitgedrukt in aantal vervuilingseenheden per m ³ ingenomen water in het heffingsjaar
	Ondergrens	Bovengrens	
7	> 0,012	0,018	0,015
8	> 0,018	0,029	0,023
9	> 0,029	0,045	0,036
10	> 0,045	0,070	0,056
11	> 0,070	0,11	0,088
12	> 0,11	0,17	0,14
13	> 0,17	0,27	0,21
14	> 0,27	0,42	0,33
15	> 0,42		0,5

Onder ingenomen water wordt verstaan het geleverd drink- en industriewater, onttrokken grond- en oppervlaktewater en opgevangen regenwater.

Vaak is de feitelijk in het heffingsjaar ingenomen hoeveelheid water niet direct vast te stellen, omdat de verbruiksperiode waarover het drinkwaterbedrijf afrekent, niet gelijk is aan het kalenderjaar. In dergelijke gevallen worden de beschikbare gegevens herleid tot verbruikgegevens over het kalenderjaar. De wijze waarop dit gebeurt, ligt vast in beleidsregels van het waterschap.

De bedrijfsruimte wordt in beginsel ingedeeld in een bepaalde klasse op basis van een door het bedrijf uit te voeren afvalwateronderzoek. Uit dit onderzoek moet blijken wat de gemiddelde vervuilingswaarde per m³ ingenomen water jaar is van die bedrijfsruimte. De bedrijfsruimte wordt ingedeeld in de klasse uit de tabel binnen welke klassegrenzen deze vervuilingswaarde per m³ ingenomen water van de bedrijfsruimte valt.

Om niet in alle gevallen een afvalwateronderzoek te hoeven uitvoeren, geschiedt de eerste indeling in een klasse op een pragmatische manier. De indeling in een klasse is daarbij afhankelijk van de aard van het bedrijf of het bedrijfsonderdeel. Daarbij wordt uitgegaan van de conversietabel in het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009.

Indien de bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan de volgende bedrijfscategorie betreft:	Vervuilingswaarde per m ³ ingenomen water:
Werkplaatsen voor motorvoertuigen en motoren	0,028
Bij afwezigheid of onvoldoende functioneren van saneringsmaatregelen	0,083
Inrichtingen uitsluitend bestemd voor het uitwendig reinigen van motorvoertuigen*	0,0060
Aardappelverwerking	0,077
Champignonteeltbedrijven	0,0084
Fruitconservenfabrieken	0,0079
Groenteconservenbedrijven	0,027
Groentewasserijen	0,016
Distilleerderijen/bottelarijen*	0,033
Verf- en drukinktfabrieken	
producten op basis van organische oplosmiddelen (exclusief de lozing van loogbaden)	0,021
Leerlooierijen	0,015
Limonadefabrieken	0,0091
Galvanische bedrijven, galvanische afdelingen binnen metaalverwerkende en overige bedrijven	0,0021
Indien proceswater wordt geloosd, waarvan de gebruikte hoeveelheid afzonderlijk wordt gemeten	0,0045
Indien proceswater wordt geloosd, waarvan de gebruikte hoeveelheid afzonderlijk wordt gemeten, en geen ontvettingsen/of beitsbaden worden geloosd	0,0027
Grafische bedrijven	0,021
Metaalproducten- en machine-industrie*	0,012
Indien geen ontvettings- en/of beitsbaden worden geloosd	0,010
Bedrijfsonderdeel bestemd voor het uitwendig reinigen van schepen (na toepassing van een zuiveringstechniek zoals een olieafscheider, bezinkput en zandfiltratie)	0,0036
Elektrotechnische industrie*	0,0063
Indien geen ontvettings- en/of beitsbaden worden geloosd	0,0045

Indien de bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan de volgende bedrijfscategorie betreft:	Vervuilingswaarde per m ³ ingenomen water:
Pelsbereidingsbedrijven	0,015
Pluimveeslachterijen	0,068
Slagerijen	
Winkel	0,021
Winkel met worstmakerij	0,031
Winkel met worstmakerij en slachterij	0,044
Slachthuizen*	0,079
Textielbedrijven	0,018
Vatenwasserijen*	0,33
Melkveehouderijen*	
Lozing van voorspoelwater en spoelwater afkomstig van melkinstallaties	0,047
Indien voorspoelwater afkomstig van melkwinningsinstallaties niet wordt geloosd maar separaat wordt afgevoerd	0,0081
Visverwerkende bedrijven:	
Rokerijen	0,026
Marineerbedrijven bij lozing van voorbaden	0,34
Overige en/of gecombineerde activiteiten	0,063
Viswinkels alsmede bedrijfsruimten ten behoeve van ambulante handel	0,034
Bij het ontbreken van een goed functionerende combinatie van slibvangput en vetafscheider wordt de coëfficiënt van 0,037 verhoogd naar 0,070	
Vleeswarenbedrijven	0,015
Snackbedrijven	0,055
Wasserijen:	
Natwasserijen	0,012
Wassalons*	0,014
Zuivelindustrie (jaarlijkse melkaanvoer meer dan 10 miljoen kg)	0,012
Ambachtelijke zuivelverwerking	0,015
IJsbereiding	0,014
Zwem- en badinrichtingen	0,0036

Indien de bedrijfsruimte of een onderdeel daarvan de volgende bedrijfscategorie betreft:	Vervuilingswaarde per m ³ ingenomen water:
Onderdelen voor suppletie en filterspoeling, voor zover de hoeveelheid water voor suppletie en filterspoeling afzonderlijk wordt vastgesteld.	0,0011
Sauna's	0,010
Onderwijsinstellingen, kazernes, bejaardencentra, woonwagencentra, internaten, recreatiebedrijven, horecabedrijven etc.	0,021
Ziekenhuizen, verpleegtehuizen en psychiatrische inrichtingen	0,018
Vier- en vijfsterrenhotels volgens de Benelux-hotelclassificatie	0,015
Chocolade- en suikerwerkindustrie	0,036
Eierverwerkende industrie	0,068
De niet in deze tabel vermelde bedrijfsruimten of onderdelen van bedrijfsruimten	0,021
* Afvalwater afkomstig van de persoonlijke verzorging van werknemers werkzaam in van bedrijfsruimten of onderdelen van bedrijfsruimten die in deze tabel met een * zijn aangeduid	0,021

Op basis van deze branchegerichte conversietabel wordt het bedrijf in eerste instantie in een klasse ingedeeld.

De bedrijfsruimte blijft in deze klasse zolang er geen aanleiding is voor indeling in een andere klasse. De enige variabele is dan de hoeveel ingenomen water die van jaar tot jaar kan verschillen.

Aanleiding tot indeling in een andere klasse kan er wel zijn als het bedrijf zijn productieproces wijzigt waardoor de afvalwatercoëfficiënt niet meer tot een representatieve weergave van de vervuilingswaarde leidt. Dit kan op initiatief van het waterschap of op verzoek van het bedrijf. Een bedrijf zal zo'n verzoek meestal alleen doen als hij meent in een gunstiger klasse te vallen. Het bedrijf zal dit moeten aantonen op basis van een nieuw afvalwateronderzoek. Het waterschap beslist op het verzoek bij een voor bezwaar vatbare beschikking. Daarin worden eisen gesteld aan het uit te voeren afvalwateronderzoek. Regels daarvoor staan in het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water 2009.

Indien het aantal vervuilingseenheden meer dan 1.000 bedraagt, is onder omstandigheden toepassing van de tabel toch mogelijk (artikel 122k, vierde lid, Waterschapswet). De heffingplichtige dient dan wel aannemelijk te maken dat berekening op grond van de tabel afvalwatercoëfficiënten niet leidt tot een lager aantal vervuilingseenheden dan berekening met behulp van de gegevens die door meting,

bemonstering en analyse worden verkregen. Bovendien moet er ook hier een verband zijn tussen de hoeveelheid ingenomen water en de vervuilingswaarde.

7.3. Tarief

De hoogte van de heffing per vervuilingseenheid wordt in principe vastgesteld door het bedrag dat nodig is voor het zuiveringsbeheer in een bepaald beheersgebied te delen door het aantal eenheden dat naar verwachting in dat gebied afgevoerd zal worden.

De tarieven per vervuilingseenheid verschillen per waterschap en kunnen worden geraadpleegd op de website van het betreffende waterschap.

De verschillen tussen de tarieven van de waterschappen hebben uiteenlopende oorzaken. Allereerst leidt de omstandigheid dat sommige waterschappen al in de zeventiger jaren van de vorige eeuw zijn gaan zuiveren en dus vroeger dan anderen hebben geïnvesteerd, nu tot relatief lage tarieven. Verder zijn er verschillen tussen dichtbevolkte waterschappen (met veel vervuilingseenheden) en dunbevolkte waterschappen (met weinig vervuilingseenheden). In het algemeen is het zo dat in een dichtbevolkt waterschap de zuiveringskosten over meer vervuilingseenheden kunnen worden uitgesmeerd, hetgeen in lagere tarieven resulteert. Of de effluënten van de zuiveringsinstallaties al dan niet op 'eigen' water kunnen worden geloosd, kan eveneens tot tariefverschillen leiden. Voor de lozing op rijkswater moet namelijk door het waterschap een rijksheffing worden betaald. Tot slot spelen ook de meer fysieke gebiedsfactoren een rol. Zo is het bouwen van zuiveringsinstallaties en aanvoerend transportstelsel op zandgronden goedkoper dan in veengebieden en kan er in hellende gebieden sprake zijn van hogere energiekosten omdat afvalwater moet worden opgepompt.

8. Hoe wordt geheven (aanslagoplegging, invordering, kwijtschelding)?

8.1. Bevoegdheid

Nadat het algemeen bestuur van het waterschap de belasting heeft vastgesteld, is het aan de heffingsambtenaar van het waterschap om de belastingverordening uit te voeren. Hij is daarvoor geheel zelf verantwoordelijk. De heffingsambtenaar heeft daarvoor dezelfde verantwoordelijkheden en bevoegdheden als de inspecteur der rijksbelastingen. Hij legt de aanslagen op, en kan aan heffingplichtigen om inlichtingen vragen. Als heffingplichtigen daar niet aan meewerken, kan hij sancties opleggen.

Als er te laat wordt betaald of te laat aangifte wordt gedaan, kan de heffingsambtenaar boetes opleggen. De heffingsambtenaar is ook degene die beslist op bezwaren van heffingplichtigen.

8.2. Aanslag

De aanslag is de formalisering van de materiële belastingschuld. Er zijn verschillende soorten aanslagen:

- de voorlopige aanslag;
- de (definitieve) aanslag;
- de navorderingsaanslag.

De meeste aanslagen die waterschappen opleggen, zijn definitieve aanslagen. In bepaalde gevallen wordt deze definitieve aanslag voorafgegaan door één of meer voorlopige aanslagen. Dit is mogelijk bij aanslagen waarvan de grootte van de belastingschuld pas na afloop van het belastingjaar duidelijk is. Bij grote bedrijven maken waterschappen vaak van dit instrument gebruik. De voorlopige aanslag mag niet hoger zijn dan het bedrag waarop de definitieve aanslag vermoedelijk zal worden vastgesteld. Vaak baseert het waterschap dit op de hoogte van de aanslag van het voorgaande belastingjaar. Bij de definitieve aanslag wordt de bij de voorlopige aanslag teveel of te weinig betaalde belasting verrekend.

Het waterschap moet een definitieve aanslag opleggen binnen drie jaren nadat de belastingschuld is ontstaan.

In een aanslag moeten tenminste de volgende gegevens zijn opgenomen:

- het bedrag van de aanslag;
- de dagtekening;
- de betalingstermijn(en);
- de mogelijkheid van bezwaar;
- de organisatie waarbij dit bezwaar moet worden ingediend;
- de termijn waarbinnen dat dient te gebeuren.

8.3. Voorlopige aanslag

De zuiveringsheffing is een tijdvakheffing. Dit betekent dat de belastingschuld in de loop van het jaar aangroeit. Pas na afloop van het belastingjaar staat de vervuilingswaarde en dus de belastingschuld vast. Dit betekent eigenlijk dat pas na afloop van het jaar de aanslag zuiveringsheffing kan worden opgelegd. Desalniettemin is het mogelijk de aanslag al in het belastingjaar zelf op te leggen, als daarnaast in de verordening voorzien wordt in een regeling voor de gevallen waarin de heffingsplicht in de loop van het tijdvak ontstaat of eindigt. Veel waterschappen nemen voor woonruimten, kleine bedrijfsruimten en glastuinbouwbedrijven een dergelijke regeling op in de belastingverordening.

Bij meetbedrijven en tabelbedrijven is dit niet goed mogelijk. In die gevallen ontstaat de belastingschuld pas aan het eind van het jaar. Het naar voren halen van de belastingontvangst kan bij de bedrijven dan bereikt worden door te werken met voorlopige aanslagen. Hiermee kan het waterschap rentevoordeel halen. Een voorlopige aanslag kan vooruitlopend op de definitieve aanslag

worden opgelegd (artikel 13 AWR). Een voorlopige aanslag moet altijd worden gevolgd door een definitieve aanslag. De definitieve aanslag wordt dan opgelegd na afloop van het belastingjaar en gebaseerd op de werkelijke vervuilingswaarde. Hetgeen teveel of te weinig is betaald op de voorlopige aanslag wordt hierbij verrekend.

8.4. Navorderingsaanslag

Als achteraf blijkt dat een definitieve aanslag niet of tot een te laag bedrag is opgelegd, heeft het waterschap alleen nog de mogelijkheid om dit te herstellen door het opleggen van een navorderingsaanslag. Het waterschap kan namelijk niet twee keer voor hetzelfde belastbare feit een definitieve aanslag opleggen.

Het opleggen van een navorderingsaanslag is echter lang niet altijd mogelijk. Navordering is namelijk niet mogelijk voor feiten die bij het waterschap bekend waren of redelijkerwijs bekend hadden kunnen zijn. Er bestaat wel de mogelijkheid een navorderingsaanslag op te leggen bij fouten op het aanslagbiljet die de heffingplichtige redelijkerwijs kenbaar zijn.

Soms blijken, pas geruime tijd na het verstrijken van het heffingsjaar en verzending van de definitieve aanslag, nieuwe feiten die van invloed zijn op het bedrag dat men aan heffingen over dat jaar verschuldigd was. In dat geval kan de heffingsambtenaar een navorderingsaanslag opleggen. Deze navorderingsaanslag kan met een terugwerkende kracht van maximaal vijf jaar worden opgelegd (artikel 16, derde lid, AWR).

Wanneer het overigens aan opzet of grove schuld van de heffingplichtige is te wijten dat te weinig belasting is geheven, kan de belastingheffer gelijktijdig met de vaststelling van de navorderingsaanslag een bestuurlijke vergrijpboete opleggen, tot ten hoogste 100% van het bedrag van de navorderingsaanslag (artikel 67e AWR).

8.5. Aangifte

Bij de zuiveringsheffing van bedrijfsruimten is de aangifte een belangrijk hulpmiddel. Door het uitreiken van een aangiftebiljet en het invullen daarvan door de heffingplichtige, verkrijgt het waterschap de voor het bepalen van de hoogte van de aanslag noodzakelijke gegevens. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om gegevens omtrent:

- bij meetbedrijven de gegevens van meting, bemonstering en analyse;
- bij tabelbedrijven de hoeveelheid ingenomen water;
- bij glastuinbouwbedrijven de oppervlakte tuinbouwkassen.

Bij de aanslagregeling volgt de heffingsambtenaar meestal de aangifte van de heffingplichtige, maar dit is juridisch niet noodzakelijk. Bij het vaststellen van de aanslag kan gebruik gemaakt worden van

de gedane aangifte, maar deze aangifte is niet meer dan een – belangrijk – hulpmiddel voor de heffingsambtenaar.

Indien een heffingplichtige zich niet houdt aan de meetbeschikking, heeft de heffingsambtenaar bijvoorbeeld de bevoegdheid af te wijken van de aangifte bij het vaststellen van de aanslag.

Bij gebreke aan gegevens, wat daar ook de reden voor is (verwijtbaar of niet verwijtbaar), kan de heffingsambtenaar de vervuilingswaarde door middel een redelijke schatting bepalen. De heffingsambtenaar kan een tekort aan gegevens door middel van schatting aanvullen om zo de juiste hoogte van de aanslag te bepalen.

Indien de heffingplichtige onjuiste gegevens heeft vermeld in het aangiftebiljet, kan er sprake zijn van het niet doen van de vereiste aangifte. Dit kan leiden tot omkering van de bewijslast. Dit wil zeggen dat de door de heffingsambtenaar opgelegde aanslag in beginsel wordt geacht juist te zijn, tenzij de heffingplichtige aantoont dat dit niet het geval is. De bewijslast voor de hoogte van de aanslag ligt dan niet bij de heffingsambtenaar, maar bij de heffingplichtige. De bewijslast is dus 'omgekeerd'. In een eventuele procedure hierover bij de belastingrechter houdt omkering van de bewijslast in dat de Rechtbank het beroep ongegrond verklaart, tenzij is gebleken dat de uitspraak op het bezwaar onjuist is.

Daarnaast kan het waterschap in die situatie een bestuurlijke boete (vergrijpboete) opleggen waarvan de hoogte onder andere afhankelijk is van de vraag of sprake is van schuld of opzet (tot maximaal 100% van het aanslagbedrag).

8.6. Heffing op andere wijze

Het is niet persé nodig om te heffen via het opleggen van aanslagen (al dan niet na het doen van aangifte). De wet (Artikel 125a van de Waterschapswet) biedt de mogelijkheid om via de belastingverordening een andere manier van heffen toe te passen. Een voorbeeld hiervan is het zogenaamde 'meeliften' van de zuiveringsheffing met de nota van een nutsbedrijf. Hierbij wordt de zuiveringsheffing dus geheven via de factuur van het nutsbedrijf.

8.7. Samenwerking bij de uitvoering van belastingheffing

Reeds een aantal jaren is een ontwikkeling gaande waarbij waterschappen met elkaar en/of met in hun gebied liggende gemeenten samenwerken bij de uitvoering van de heffing en invordering van hun belastingen.

Vaak geschiedt deze samenwerking op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De uitvoering van de heffing en invordering gebeurt dan vanuit een op het gebied van de uitvoering min of meer

zelfstandige uitvoeringsorganisatie waarbij de beleidsmatige keuzes op bijvoorbeeld het gebied van tarieven en kwijtschelding een bevoegdheid blijven van de algemene besturen en/of gemeenteraden van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling.

Voorbeelden van dergelijke samenwerkingsverbanden zijn:

- Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW), een samenwerking van het Waterschap Hollandse Delta en ongeveer 20 Zuid-Hollandse gemeenten;
- Hefpunt, een samenwerking tussen de Waterschappen Fryslân, Noorderzijlvest en Hunze en Aa's;
- Tricijn, een samenwerking tussen de Waterschappen Vallei en Eem, Veluwe en Zuiderzeeland;
- Lococensus, een samenwerking tussen de Waterschappen Groot Salland, Reest en Wieden, Regge en Dinkel, Rijn en IJssel en Velt en Vecht;
- Belastingssamenwerking Rivierenland, een samenwerking tussen Waterschap Rivierenland en een aantal inliggende gemeenten;
- Waterschapsbedrijf Limburg, een samenwerking tussen de Waterschappen Peel- en Maasvallei en Roer en Overmaas;
- Regionale Belasting Groep, een samenwerking tussen de Hoogheemraadschappen van Schieland en de Krimpenerwaard en Delfland.

De helft van de waterschappen in Nederland verstuurt dus niet meer zelf de belastingaanslagen, maar laat dit in samenwerking met andere waterschappen of gemeenten uitvoeren door speciaal daarvoor in het leven geroepen centrale belastingkantoren. Deze belastingkantoren voeren ook de inning en invordering van de waterschapsbelastingen uit, behandelen bezwaar- en beroepschriften en behandelen kwijtscheldingsverzoeken.

8.8. Invordering

Als de aanslag niet wordt betaald, kan de invorderingsambtenaar invorderingsmaatregelen nemen. Hij heeft daarvoor speciale invorderingsbevoegdheden. Dat begint met een aanmaning en kan worden gevolgd door een dwangbevel en in het uiterste geval beslaglegging. Voor bepaalde handelingen wordt een belastingdeurwaarder ingeschakeld. Voor deze invorderingshandelingen worden genormeerde kosten doorberekend (geregeld in de Kostenwet invordering rijksbelastingen).

Met het verzenden van het aanslagbiljet start de invordering (eerste daad van invordering).

De dwanginvordering start met de aanmaning. De aanmaning wordt ook wel de formele 'ingebrekestelling' genoemd, die nodig is om te kunnen spreken van verzuim van betaling.

De aanmaning moet voldoen aan de volgende kenmerken:

- schriftelijk;

- tijd de gelegenheid bieden (twee weken na dagtekening) om alsnog aan de verplichting te voldoen;
- vermelding van de wettelijke mogelijkheden tot gedwongen betaling.

De Kostenwet bepaalt de eraan verbonden kosten.

Betaalt de heffingplichtige de aanmaning niet dan wordt een dwangbevel uitgevaardigd. Een dwangbevel is een officieel stuk dat in persoon aan de heffingplichtige wordt overhandigd, of via de post aan de heffingplichtige wordt gestuurd. Dit proces wordt 'betekenen' genoemd. In het dwangbevel staat wie het heeft uitgevaardigd, aan wie en op welke manier het is betekend en wat de gevolgen zijn als de heffingplichtige niet betaalt. De Kostenwet bepaalt de kosten voor het betekenen.

Indien de heffingplichtige na de procedures binnen het dwangbevel niet betaalt, kan de deurwaarder overgaan tot het leggen van beslag op eigendommen van de heffingplichtige, op zijn loon of uitkering, of op zijn bankrekening. Hier zijn hoge kosten aan verbonden.

Daarnaast krijgen waterschappen op termijn de mogelijkheid van de overheidsvordering. Daarmee kan een belastingschuld rechtstreeks van iemands bankrekening worden afgeschreven. Banken zijn wettelijk verplicht hieraan mee te werken. Het afgeschreven bedrag is niet storneerbaar.

8.9. Invorderingsrente

Wanneer sprake is van overschrijding van de voor de belastingaanslag geldende betalingstermijn wordt aan de belastingschuldige rente - invorderingsrente - in rekening gebracht over het op de belastingaanslag openstaande bedrag. De verschuldigde rente wordt bij beschikking vastgesteld.

8.10. Kwijtschelding

Het algemeen bestuur van het waterschap heeft de bevoegdheid om te bepalen dat de heffingplichtigen die de belasting niet of niet geheel kunnen betalen ('niet anders dan met buitengewoon bezwaar') de belasting niet hoeven te betalen. De belasting wordt ze dan kwijtgescholden. Het algemeen bestuur kan ook bepalen dat slechts een deel van de belasting wordt kwijtgescholden.

Kwijtschelding kan pas worden verleend als het inkomen beneden een bepaald niveau is. Over het algemeen wordt 90% van het bijstandsniveau door waterschappen als minimum beschouwd. Sommige waterschappen hebben de minimumnorm opgetrokken tot het bijstandsniveau (100%). Iedereen die een inkomen heeft op bijstandsniveau kan dan kwijtschelding aanvragen bij het waterschap. In diverse waterschappen wordt geen aanslag meer opgelegd aan personen waarvan bekend is dat ze al jaren een inkomen op bijstandsniveau hebben.

Het algemeen bestuur kan besluiten bepaalde belastingen wel voor kwijtschelding in aanmerking te laten komen en andere niet. De zuiveringsheffing van de gebruikers van woonruimten komt meestal voor kwijtschelding in aanmerking.

9. Wat zijn de mogelijkheden van bezwaar en beroep?

9.1. Bezwaar

Bezwaar is mogelijk tegen een 'belastingaanslag'. Daartoe worden zowel gerekend de voorlopige aanslag, de definitieve aanslag als de navorderingsaanslag.

Het middel hiervoor is een bezwaarschrift. Een bezwaarschrift dient schriftelijk te worden ingediend bij de heffingsambtenaar. De indieningstermijn bedraagt zes weken na dagtekening van de belastingaanslag. Het bezwaarschrift moet voldoen aan de volgende eisen:

- het bezwaarschrift moet gedagtekend zijn;
- het bezwaarschrift moet ondertekend zijn;
- het bezwaarschrift moet zijn voorzien zijn van naam en adres van de indiener;
- het bezwaarschrift moet een omschrijving bevatten van het besluit waartegen het bezwaar zich richt;
- het bezwaarschrift moet een omschrijving bevatten van de gronden voor het bezwaar.

Degene die bezwaar maakt krijgt een schriftelijke ontvangstbevestiging.

Ook bestaat de mogelijkheid om een bezwaar (op verzoek) mondeling toe te lichten.

Vervolgens doet de heffingsambtenaar uitspraak op bezwaar. De wettelijke termijn voor de afhandeling van bezwaarschriften bedraagt zes weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Deze termijn kan met zes weken worden verdaagd.

9.2. Beroep

Tegen de uitspraak van de heffingsambtenaar op het bezwaarschrift kan binnen zes weken na dagtekening van de uitspraak beroep worden ingesteld bij de rechtbank. Het middel hiervoor is een beroepschrift. Het beroepschrift moet:

- gedagtekend zijn;
- ondertekend zijn;
- voorzien zijn van naam en adres van de indiener;
- een omschrijving bevatten van het besluit waartegen het beroep zich richt;
- een omschrijving bevatten van de gronden voor het beroep.

Voor het indienen van een beroepschrift zijn griffierechten verschuldigd.

De heffingsambtenaar kan in een verweerschrift reageren op het beroepschrift.

Daarna volgt een mondelinge behandeling (zitting) bij de rechtbank. Vervolgens doet de rechtbank uitspraak.

9.3. Hoger beroep en cassatie

Tegen de uitspraak van de rechtbank kan de in het ongelijk gestelde partij in hoger beroep bij het gerechtshof. Een in het ongelijk gestelde partij kan tegen de uitspraak van het gerechtshof beroep in cassatie instellen bij de Hoge Raad. Dit is de hoogste rechtsinstantie.

10. Wilt u meer weten over de aangifte?

10.1. Inleiding

De primaire vraag bij de controle van een aangifte is de vraag of de aangifte (lees: de opgave van de vuilvracht) gebaseerd is op juiste en representatieve meetcijfers.

Meetbedrijven

Een belangrijk deel van het antwoord zal (indien mogelijk) moeten worden gevonden in de analyse van de meetcijfers van het bedrijf ten opzichte van die van de waterkwaliteitsbeheerder.

Of er daadwerkelijk ook een correctie op de aangifte plaats kan vinden, is van veel meer factoren afhankelijk. Daarbij dient primair onderscheid te worden gemaakt tussen een 'aangifte conform de regels' en een niet-conforme aangifte. In het eerste geval ligt de bewijslast voor een onjuiste aangifte bij de waterkwaliteitsbeheerder, in het tweede geval kan de vuilvracht mede ambtshalve worden geschat, en ligt de bewijslast meer bij de heffingplichtige.

Tabelbedrijven

Voor tabelbedrijven kan een soortgelijke redenering worden aangehouden.

Als uit cijfers van de waterkwaliteitsbeheerder blijkt, of anderszins uit gegevens of ervaringen (van derden) het vermoeden bestaat dat een bedrijf te laag 'ingeschaald' is, kan verder onderzoek plaatsvinden. De spelregels hiervoor zijn te vinden in het Besluit vervuilingswaarde ingenomen water.

Een zelfde aanpak geldt ook voor de heffingplichtige als deze op grond van meetcijfers (of anderszins) denkt te hoog te zijn ingeschaald.

10.2. Juistheid aangifte

De juistheid van het cijfermateriaal betreft de debietmeting, de monsterneming en de analyse.

In het algemeen worden verschillen in cijfers van de heffingplichtige en de waterkwaliteitsbeheerder in de loop van het jaar al kenbaar gemaakt aan en zo nodig kortgesloten met de heffingplichtige. Het primaire doel van beide partijen moet immers een correcte aangifte zijn, zodat het voeren van fiscale procedures na het indienen van de aangifte kan worden voorkomen.

10.3. Representativiteit aangifte

Hierbij dient de vraag beantwoord te worden of de procesomstandigheden tijdens de monsterneming (dag/week) representatief zijn voor de 'gemiddelde' procesomstandigheden. Als het goed is moet in de aanvraag om beperkt te meten, bemonsteren en analyseren dus ook de meetbeschikking zijn aangegeven onder welke omstandigheden sprake is van representatieve procesomstandigheden. Controle hierop (administratief of via opgave in de aangifte versus de gegevens in de meetrapporten) geeft een eerste antwoord. Eén van de aspecten die in ieder geval bekeken moet worden, is of het bedrijf zich aan de opgegeven meetkalender heeft gehouden.

Daarnaast kan representativiteit worden beoordeeld door meetcijfers van de waterkwaliteitsbeheerder, die buiten de meetdagen van de heffingplichtige liggen, te vergelijken met de beschikbare meetcijfers van de heffingplichtige (tussendoormonsters). Dit kan op verschillende manieren gebeuren: resultaten van de afzonderlijke monsters vergelijken, gemiddelden bekijken, vuilvrachten berekenen en die vergelijken. Verder kan worden gekeken naar watergebruik over de uitgevoerde meetperiode(n) in relatie tot het watergebruik over het hele jaar. Ook de productie is een goede maatstaf. Evenals de datum voor de lediging en het schoonmaken van zuiveringstechnische voorzieningen.

10.4. Correctie aangifte

Welke stappen moeten worden gezet om te komen tot correctie?

De eerste vraag is of de heffingplichtige zich wél of niet aan de (voorschriften van) de meetbeschikking heeft gehouden.

Niet naleven van de voorschriften

Als een heffingplichtige zich niet aan de voorschriften uit de meetbeschikking heeft gehouden, kan de waterkwaliteitsbeheerder een (onderbouwde) schatting maken van de werkelijk geloosde vuilvracht. In deze situatie gaat de zogenaamde omgekeerde bewijslast gelden. Dit betekent dat de waterkwaliteitsbeheerder overgaat tot ambtshalve vaststelling, eigenlijk de beste schatting met bewijslast voor de heffingplichtige. Ook hier dient dan gebruik te worden gemaakt van (administratieve) gegevens, eigen cijfermateriaal, enz.

Naast deze ambtshalve schatting dient de heffingplichtige uiteraard te worden gewezen op geconstateerde onvolkomenheden en dienen hersteltermijnen te worden opgelegd waarbinnen de onvolkomenheden dienen te zijn opgeheven.

Als een heffingplichtige zich wél aan de voorschriften van de meetbeschikking heeft gehouden, zal de belastingrechter er in eerste instantie van uitgaan dat de aangifte juist is. De waterkwaliteitsbeheerder zal dus moeten bewijzen dat dit niet zo is.

Dit kan door controle op juistheid en representativiteit, door gegevens uit bedrijfsbezoeken (niet-opgegeven (illegale) lozingen, incidenten, calamiteiten), administratieve controles (bijvoorbeeld op inkoop van bepaalde stoffen), en bijvoorbeeld productiegegevens.

Vervolgens dient te worden beoordeeld of er sprake is van verschillen tussen de cijfers van de heffingplichtige en de waterkwaliteitsbeheerder.

In eerste instantie wordt gekeken naar individuele verschillen ('trigger'). Daarna kan naar de cijferreeks als geheel worden gekeken: is er een afwijking in de gemiddelden van de heffingplichtige en de waterkwaliteitsbeheerder en zo ja wat is hiervan de oorzaak?

Hierna kan de statistiek als hulpmiddel dienen om te bepalen hoe (fiscaal) zeker de waterkwaliteitsbeheerder kan zijn over de verschillen, m.a.w. of de verschillen significant zijn en of er wel voldoende gegevens zijn aan de hand waarvan vergelijking kan plaatsvinden.

Er zijn veel verschillende statistische toetsen ontwikkeld, die onder bepaalde randvoorwaarden toegepast kunnen worden. Deze randvoorwaarden betreffen bijvoorbeeld:

- Hoe zijn de cijfers verdeeld? (normaal of niet-normaal)
- Is sprake van een representatieve en aselechte steekproef? (cijfers van de waterkwaliteitsbeheerder bij calamiteiten en/of onregelmatigheden vallen hier niet onder)
- Wat is de nauwkeurigheid van de meetwaarden? (opletten bij waarden rond de bepalingsgrenzen)
- Wat is de standaardafwijking van de meetreeksen? (wel of niet in dezelfde orde grootte)

Bij significante verschillen dient de mate van correctie op maat te worden uitgewerkt voor de betreffende heffingplichtige.

10.4.1. Aanwezige onnauwkeurigheid in debietmeting, monsterneming en analyse

Bij de vergelijking tussen de vervuilingswaarde die de lozer rapporteert en die de waterkwaliteitsbeheerder rapporteert moet rekening worden gehouden met de mogelijke onnauwkeurigheden in het meten, bemonsteren en de analyse. Met deze onnauwkeurigheden kan rekening worden gehouden alvorens correctie van de aangifte van de heffingplichtige aan de orde is.

Door de STORA is aangenomen dat:

- de maximale fout bij de debietmeting maximaal 5% bedraagt (fd),

- de maximale fout bij de bemonstering (uit de afvalwaterstroom nemen van debietproportioneel monster) maximaal 3% bedraagt (f_m),
- de maximale fout bij de monsterbehandeling (conserveren en ontsluiting van de te analyseren parameters) maximaal 5% bedraagt (f_n) en
- de maximale fout bij de analyse (meting van de concentratie van de te analyseren parameters) maximaal 5% (f_a) bedraagt.

De totale onnauwkeurigheid (f_v) die mag optreden bij een volumeproportioneel monster in enig etmaal bedraagt dan:

$$f_v^2 = f_d^2 + f_m^2 + f_n^2 + f_a^2 = 5^2 + 3^2 + 5^2 + 5^2 = 84$$

$$f_v = \pm 9.2\%$$

Deze maximale onnauwkeurigheid kan optreden indien aan de voorschriften met betrekking tot de debietmeting, bemonstering en analyse is voldaan.

Toepassing binnen het correctiebeleid bij controle door de waterkwaliteitsbeheerder van meting, bemonstering en analyse via gelijktijdig onderzoek

Wanneer de waterkwaliteitsbeheerder een uitgebreid afvalwateronderzoek uitvoert, gelijktijdig met de heffingplichtige, dat bestaat uit meting, bemonstering en analyse, worden de onderzoeksresultaten van de heffingplichtige geaccepteerd wanneer de afwijking gelijk is aan, of kleiner is dan 9,2 %.

Ligt de afwijking boven de 9,2% dan worden eerst de afzonderlijk gemeten debieten per etmaal met elkaar vergeleken. Is het verschil tussen de afzonderlijke afvoerdebieten 5% of lager, dan wordt het door de heffingplichtige gemeten debiet geaccepteerd. Vervolgens worden de afzonderlijke analyseresultaten met elkaar vergeleken op dezelfde wijze als bij het nemen van parallelmonster(s). Dit houdt in dat alleen de monsterbehandeling en analyse met elkaar worden vergeleken.

Is het verschil tussen de afzonderlijke debieten hoger dan 5% dan kan het afvalwateronderzoek dat is uitgevoerd door de heffingplichtige worden afgekeurd. Wanneer tijdens het onderzoek is komen vast te staan dat de debietmeter van het bedrijf niet correct meet, waardoor niet aan de gestelde eisen wordt voldaan, wordt het verschil niet langer beoordeeld aan de hand van de relatieve afwijking (dus ten opzichte van het gemiddelde debiet), maar ten opzichte van het gemeten debiet door de waterkwaliteitsbeheerder. Ook bij twijfel wordt ervan uitgegaan dat de debietmeter van de waterkwaliteitsbeheerder correct meet. Uiteraard is in dit geval ook correctie van de aangifte mogelijk en dient de oorzaak van het optreden van debietverschillen bij de heffingplichtige te worden opgespoord.

Controle van een monster door de waterkwaliteitsbeheerder door middel van het nemen van parallelmonsters

Wanneer sprake is van het door de waterkwaliteitsbeheerder nemen van een contramonster ofwel parallelmonster, dan is het niet nodig de maximaal aanvaardbare fout van de meting en de bemonstering mee te nemen: immers bedrijf en waterkwaliteitsbeheerder nemen uit hetzelfde vat een monster; meting en bemonstering hebben al plaatsgevonden, onnauwkeurig of niet. In dit geval komt de maximaal aanvaardbare onnauwkeurigheid op:

$$f_v^2 = f_n^2 + f_a^2 = 5^2 + 5^2 = 50$$

$$f_v = +/- 7.1\%$$

De maximaal toelaatbare relatieve afwijking tussen de etmaalvervuilingswaarde van het bedrijf en die van de waterkwaliteitsbeheerder mag bij contra-analyse (=analyse, inclusief monsterbehandeling) dus maximaal 7,1 % bedragen.

Toepassing binnen het correctiebeleid

Op basis van de beschikbare gegevens worden de vervuilingswaarden van zowel de heffingplichtige als de waterkwaliteitsbeheerder berekend. Wanneer het onderlinge verschil gelijk is aan, of lager dan 7,1 %, worden de analyseresultaten van de heffingplichtige geaccepteerd. Ligt de afwijking boven de 7,1 % dan worden eerst de afzonderlijke analyseresultaten per parallelmonster met elkaar vergeleken. Het is hierbij mogelijk dat bij de conclusies die worden verbonden aan gevonden verschillen rekening wordt gehouden met de hoogte van de voorkomende concentraties aan CZV en/of NKj in de onderzochte monsters.

Bij het beoordelen of een analyseresultaat al dan niet wordt geaccepteerd, kunnen de maximaal toelaatbare afwijkingen uit onderstaande tabel worden gebruikt.

Maximaal toelaatbare relatieve afwijkingen tussen analyseresultaten van bedrijf en waterkwaliteitsbeheerder		
Parameter	Traject (mg/l)	Maximaal toelaatbare relatieve afwijking (a + b)
CZV	< 150	10%
	150 - 500	10%
	> 500	15%
N-Kj	> 500	45%
	< 2,5	25%
	2,5 - 25,0	5%
	> 25,0	

- a. de relatieve afwijking tussen twee analyseresultaten wordt berekend door het verschil tussen de analyseresultaten van het bedrijf en van de waterkwaliteitsbeheerder te delen door het gemiddelde analyseresultaat van het bedrijf en de waterkwaliteitsbeheerder en dit te vermenigvuldigen met 100.
- b. de hoogte van de maximaal toelaatbare relatieve afwijkingen is gebaseerd op het rapport van het KIWA NV "Actualisering van de maximaal toelaatbare relatieve afwijkingen ten opzichte van de resultaten van het HWB-laboratorium" (opdrachtnummer: 301179.010.001 d.d. december 1995) dat is opgesteld in opdracht van het Hoogwaterschap West-Brabant.

10.4.2. Statistisch toetsen van meetreeksen

Wanneer sprake is van meerdere waarnemingen (zowel bij parallelmonsters als tussendoormonsters) kunnen ook de betreffende meetreeksen met elkaar worden vergeleken. Hiervoor kunnen statistische toetsen worden toegepast. Binnen deze toetsen wordt gecorrigeerd voor de onnauwkeurigheid die geldt voor het aantal beschikbare waarnemingen (n).

KIWA heeft in het verleden voor het (voormalige) Hoogheemraadschap West-Brabant statistische toetsen ontwikkeld als controle-instrument voor waterkwaliteitsbeheerders.

Om te toetsen of er een significant verschil is tussen de resultaten van de heffingplichtige en de waterkwaliteitsbeheerder bij parallelmonsters, wordt de gepaarde T-toets gebruikt.

Door de serie vervuilingswaardemeetreeksen van het meetbedrijf naast die van de waterkwaliteitsbeheerder te leggen, kan men onderzoeken via de zogenaamde T-toets of er significante verschillen te constateren zijn.

10.4.3. Belang van voldoende waarnemingen

De statistische toetsen kunnen toegepast worden op zowel parallel- als tussendoor monsters. Indien de waterkwaliteitsbeheerder weinig monsters heeft laten analyseren, zal de spreiding in de

analyseresultaten al snel vrij groot zijn en zal het moeilijk aan te tonen zijn dat er sprake is van een significante afwijking.

Voor parallelmonsters geldt als richtlijn dat er tenminste 10 % van het aantal (volgens de meetkalender van het bedrijf) monsters per jaar op dezelfde dag gedurende meerdere jaren door de waterkwaliteitsbeheerder worden genomen. Dat is geen absoluut minimum, maar hoe minder analyseresultaten hoe moeilijker het is significante verschillen aan te tonen. In de praktijk zal dit aantal monsters dan tussen de 5 – 10 en ca. 35 moeten bedragen.

10.4.4. Gepaarde T-toets voor parallelmonsters

Toepassing T-toets

Met de gepaarde T-toets kan worden vastgesteld of het gemiddelde resultaat van een meetbedrijf statistisch significant afwijkt van dat van de waterkwaliteitsbeheerder. Van een significante afwijking is sprake in geval een afwijking wordt geconstateerd die groter is dan statistisch mag worden verwacht. Met de gepaarde T-toets kan echter niet worden vastgesteld welk van de twee gemiddelden het dichtst bij het werkelijke gemiddelde ligt. Een mogelijkheid om aan dit laatste tegemoet te komen wordt geboden als het laboratorium van de waterkwaliteitsbeheerder heeft meegedaan aan ringonderzoeken, waarin CZV en Kj-N moesten worden bepaald. Op basis van de historische prestaties van het laboratorium van de waterkwaliteitsbeheerder kan dan aannemelijk worden afgeleid welke afwijking tussen het gemiddeld resultaat van de waterkwaliteitsbeheerder en het meetbedrijf maximaal toelaatbaar is. Als de geconstateerde afwijking groter is dan de maximaal toelaatbare afwijking, is er grond om vraagtekens te plaatsen bij de door het meetbedrijf opgegeven resultaten en deze eventueel te corrigeren.

De gepaarde T-toets geeft aan wanneer er aanleiding is om met de heffingplichtige in overleg te treden en eventueel een onderzoek in te stellen naar de werkwijze van het bedrijf. In de tweede plaats stelt de toets de waterkwaliteitsbeheerder in staat om een afweging te maken over een (eventuele) correctie van de aangifte.

Correctie

Als de afwijkingen voor CZV en/of Kj-N bij de contra-analyses significant zijn en ook buiten de marges van de ringonderzoeken vallen, dan kan de waterkwaliteitsbeheerder een onderzoek instellen naar de werkwijze van het laboratorium van de heffingplichtige. Als deze werkwijze onjuist blijkt en ook de afwijking voor de gemiddelde ve-waarde statistisch significant is en buiten de gestelde marge valt, dan heeft de waterkwaliteitsbeheerder grond om een correctie toe te passen op alle door het meetbedrijf vastgestelde ve-waarden in het betreffende heffingsjaar.

Een mogelijkheid is om alle ve-waarden van het meetbedrijf in dat heffingsjaar te corrigeren door ze te vermenigvuldigen met de ratio van de volgende twee waarden:

- de gemiddelde ve-waarde van de contra-analyses van de waterkwaliteitsbeheerder;
- de gemiddelde ve-waarde van de contra-analyses van het meetbedrijf.

Beschrijving gepaarde T-toets

Een aantal (zeg : n) monsters is zowel door het meetbedrijf als door de waterkwaliteitsbeheerder geanalyseerd, waaruit beiden ve waarden hebben berekend. De resultaten van het meetbedrijf worden aangegeven met a1, a2, ..., an en de resultaten van de waterkwaliteitsbeheerder met b1, b2, ..., bn. Voor elk monster wordt het verschil in meetwaarden berekend : V1= a1 -b1, V2= a2 -b2, ...Vn= an -bn.

Aan de hand hiervan wordt het gemiddelde Vgem en de standaardafwijking van de verschilwaarde Sv berekend met de onderstaande formules:

$\Sigma (Vi)$ = de som van de verschillen V1 t/m Vn

n = aantal verschilwaarden/aantal monsters

Vgem = gemiddelde van de verschillen

$$V_{gem} = \frac{\Sigma (Vi)}{n}$$

$$S_v = \sqrt{\left(\frac{\Sigma (Vi - V_{gem})^2}{n-1} \right)}$$

De te toetsen hypothese luidt dat het gemiddelde van alle mogelijke verschillen nul is.

De toetsingsgrootte T wordt berekend met de onderstaande formule:

$$T = \frac{V_{gem}}{S_v / \sqrt{n}} \quad (\text{oftewel } T = V_{gem} * \sqrt{n} / S_v)$$

De hypothese wordt verworpen als de gevonden waarde van T zo groot of zo klein is, dat het zeer onwaarschijnlijk is dat deze optreedt. Daarbij wordt een betrouwbaarheid van 95% aangehouden.

Voorbeeld

Een waterkwaliteitsbeheerder wil de meetresultaten van een meetbedrijf vergelijken met haar eigen waarnemingen. In de volgende tabel staan de resultaten gepresenteerd.

Dag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gem	Variantie
Bedrijf	640	660	647	653	642	657	658	670	640	645		
Waterkwaliteitsbeheerder	650	665	648	652	653	663	655	672	646	652		
Vershil	-10	-5	-1	+1	-11	-6	+3	-2	-6	-7	-4,4	20,93

$$Sv^2 = [(-10-(-4,4))^2 + (-5-(-4,4))^2 + (-1-(-4,4))^2 + (1-(-4,4))^2 + (-11-(-4,4))^2 + (-6-(-4,4))^2 + (3-(-4,4))^2 + (-2-(-4,4))^2 + (-6-(-4,4))^2 + (-7-(-4,4))^2] / (n-1)$$

$$Sv^2 = [(-5,6)^2 + (-0,6)^2 + (3,4)^2 + (5,4)^2 + (-6,6)^2 + (-1,6)^2 + (7,4)^2 + (2,4)^2 + (-1,6)^2 + (-2,6)^2] / 9$$

$$Sv^2 = [31,36 + 0,36 + 11,56 + 29,16 + 43,56 + 2,56 + 54,76 + 5,76 + 2,56 + 6,76] / 9 = 188,4 / 9 = 20,93$$

$$Sv = \sqrt{20,93} = 4,57$$

$$-4,4$$

$$T = \frac{-4,4}{4,57 / \sqrt{10}} = -3,04$$

Met de tabel van de T-verdeling kan worden nagegaan dat de kritieke grenzen voor deze toets (bij 95 % betrouwbaarheid) gelijk zijn aan : + 2,262. Omdat de absolute waarde van T groter is dan die van de kritieke grenzen zijn de resultaten van de waterkwaliteitsbeheerder significant verschillend van die van het meetbedrijf. Het voordeel van de gepaarde T-toets ten opzichte van de gewone T-toets is dat het paren corrigeert voor externe invloeden op de meetwaarden. De standaardafwijking van het verschil blijft dan gevrijwaard van de variatie in de meetwaarden die het gevolg is van de verschillen tussen de monsters. De gepaarde T-toets geeft dan ook meer onderscheidend vermogen dan de andere T-toetsen.

10.4.5. T-toets voor tussendoormonsters (representativiteit)

De tussendoormonsters van de waterkwaliteitsbeheerder dienen om de door het meetbedrijf over het heffingsjaar aangegeven vervuilingswaarde te controleren. Voor de statistische beoordeling van de resultaten hiervan kan de T-toets worden gebruikt.

Onafhankelijk van het al of niet gelijktijdig nemen van de monsters en de aantallen monsters door de waterkwaliteitsbeheerder, kan er altijd een (ongepaarde) T-toets worden toegepast.

Met deze toets kan worden vastgesteld of de door de heffingplichtige geschatte vervuilingswaarde statistisch significant afwijkt van de schatting van de waterkwaliteitsbeheerder. Er kan echter niet mee worden vastgesteld welke schatting de werkelijkheid het dichtst benadert.

Een belangrijke vooronderstelling voor het werken met de toets is dat zowel de meetdagen van het meetbedrijf als die van de waterkwaliteitsbeheerder volledig aselekt zijn gekozen.

Als op basis van de T-toets is geconstateerd dat de door het meetbedrijf geschatte gemiddeld ve-waarde significant afwijkt van de schattingen van de waterkwaliteitsbeheerder, dan heeft de waterkwaliteitsbeheerder reden om de ve-waarden van het meetbedrijf te corrigeren.

Als het meetbedrijf aantoonbaar fouten heeft gemaakt in de meting, bemonstering, monsterbehandeling of analyse of is de meetkalender niet gevolgd, dan kan de waterkwaliteitsbeheerder de heffing baseren op zijn meetresultaten aangezien dan aantoonbaar niet is voldaan aan de gestelde voorwaarden.

Bij gebrek aan bewijs voor onjuistheden is een mogelijkheid om een gewogen gemiddelde ve-waarde vast te stellen als gewogen gemiddelde van de schatting van het meetbedrijf en de schatting van de waterkwaliteitsbeheerder. Bij gebrek aan bewijs voor onjuistheden moeten beide series waarnemingen namelijk worden gezien als onafhankelijke schattingen van het werkelijke gemiddelde. De statistische theorie leert dat uit twee onafhankelijke schattingen een schatting kan worden verkregen van de werkelijke waarde die betrouwbaarder is dan elk van beide schattingen afzonderlijk. De weging houdt in dat een schatting meer gewicht krijgt naarmate deze gebaseerd is op meer metingen.

De gecorrigeerde gemiddelde ve-waarde van het meetbedrijf is:

$$X_{corr} = (X_{gem,mb} * n_{mb} + X_{gem,wkb} * n_{wkb}) / (n_{mb} + n_{wkb})$$

waarbij :

$X_{gem,mb}$, $X_{gem,wkb}$ = gemiddelde ve-waarde geschat door het meetbedrijf en waterkwaliteitsbeheerder

$n_{mb} + n_{wkb}$ = aantal meetdagen van meetbedrijf en waterkwaliteitsbeheerder

Een andere mogelijkheid bij gebrek aan bewijs voor onjuistheden in meting, bemonstering en analyse is de uitvoering van administratieve controles. Hierbij kunnen oorzaken naar voren komen, zoals:

- totaal andere productie;
- (gebrek aan) onderhoud van de zuiveringstechnische voorzieningen;
- proeven met afvalwater;
- afvoer van afvalwater per as.

Beschrijving T-toets

Het meetbedrijf heeft zijn vervuilingswaarde bepaald op nmb dagen en de waterkwaliteitsbeheerder heeft deze bepaald op nwkb andere dagen. Beiden hebben op basis van hun resultaten de gemiddelde jaarlijkse vervuilingswaarde geschat. Men wil toetsen of deze schattingen overeenkomen.

Het meetbedrijf schat zijn gemiddelde jaarlijkse vervuilingswaarde Xgem, mb als volgt:

$$X_{gem,mb} = \frac{\sum X_i}{n_{mb}}$$

Met xi de door de heffingplichtige bepaalde vervuilingswaarde op dag i. De standaardafwijking S mb van de resultaten van het meetbedrijf bedraagt:

$$S_{mb} = \sqrt{\left(\frac{\sum (X_i - X_{gem,mb})^2}{n_{mb} - 1} \right)}$$

Voor de waterkwaliteitsbeheerder gelden dezelfde formules.

De te toetsen hypothese luidt dat het gemiddelde van de verzameling waaruit de resultaten van het meetbedrijf afkomstig zijn gelijk is aan het gemiddelde van de verzameling waaruit de resultaten van de waterkwaliteitsbeheerder afkomstig zijn.

De hypothese komt er dus op neer dat de resultaten van het meetbedrijf en de waterkwaliteitsbeheerder niet systematisch van elkaar afwijken.

De toetsingsgrootte T is als volgt gedefinieerd:

$$T = \frac{X_{gem,mb} - X_{gem,wkb}}{\sqrt{\left[\left(1 - \frac{n_{mb}}{D}\right) \times S_{combi,mb}^2 \right] + \left[\left(1 - \frac{n_{wkb}}{D}\right) \times S_{combi,wkb}^2 \right]}}$$

Met D het aantal lozingsdagen van het meetbedrijf in dat jaar en Scombi de gecombineerde schatting van de standaardafwijking van de resultaten volgens:

$$\sqrt{\left[(n_{mb}-1) \times S_{mb}^2 + (n_{wkb}-1) \times S_{wkb}^2 \right] / (n_{mb} + n_{wkb} - 2)}$$

De hypothese wordt verworpen als de gevonden waarde van T zo groot of zo klein is, dat het zeer onwaarschijnlijk is dat deze optreedt.

Voorbeeld (waarbij verondersteld is dat de metingen van het bedrijf en de waterkwaliteitsbeheerder een gelijke spreiding/standaarddeviatie hebben)

Stel een bedrijf (met 25 lozingsdagen) neemt op 25 dagen per jaar een monster van haar afvalwater en bepaalt op basis daarvan het aantal kilogrammen zuurstofverbruik.

De resultaten zijn : 320, 125, 250, 410, 220, 365, 310, 320, 180, 193, 360, 244, 250, 255, 310, 214, 278, 183, 401, 240, 367, 163, 211, 391, 280

Voor deze waarden geldt : $X_{gem,mb} = 273,6$ en $S_{2mb} = 6323,58$

De waterkwaliteitsbeheerder neemt op een 7-tal andere dagen monsters bij het meetbedrijf en bepaalt eveneens de kilogrammen zuurstofverbruik.

De resultaten zijn: 293, 201, 394, 412, 377, 319, 426.

Voor deze waarden geldt : $X_{gem,wkb} = 346,0$ en $S_{2wkb} = 6430,67$

Mag men nu concluderen dat beide schattingen dat beide schattingen significant verschillen?

Oftewel: is het verschil $273,6 - 346,0 = -72,4$ significant verschillend van 0.

$S_2 \text{ combi} = (25-1) \times 6323,58 + (7-1) \times 6430,67 / (25+7-2) = 6345,00$

$$T = \frac{273,6 - 346,0}{\sqrt{(1-25/250) \times 6345/25 + (1-7/250) \times 6345/7}} = \frac{-72,4}{\sqrt{1109,5}} = \frac{-72,4}{33,31} = -2,19$$

Met de tabel van de t-verdeling kan worden nagegaan dat de kritieke grenzen voor deze toets (bij 95 % betrouwbaarheid) met 30 (25+7-2) vrijheidsgraden gelijk zijn aan: + 2,042. Omdat de absolute waarde van T groter is dan die van de kritieke grenzen zijn de waterkwaliteitsbeheerder en het meetbedrijf tot verschillend gemiddelde resultaten gekomen. De waterkwaliteitsbeheerder komt dus significant tot een ander gemiddelde dan de heffingplichtige. Hierna kan de mate van correctie op maat worden uitgewerkt.